

пѣкому паритѣ си на заимѣ, то ще са ползувамѣ, отѣ тѣхъж не азѣ до опредѣленното врѣме (вааде), но то-зи комуто сѣмѣ ги далѣ. Значи, кредита прѣнася капиталитѣ отѣ рѣка въ рѣка. Полезно-ли е това за обществото? Може да бѣде полезно, може и да не е. Сичко зависи отѣ това, въ какви рѣце влѣзва капита-тала. Ако дава на заемѣ человекѣ кѣопавѣ и мѣр-зеливѣ, а на такѣвѣ, който ще ги употреби за обра-ботванието на разни стоки, то обществото има полза, защото съ това уголѣмява са количеството на нуж-нитѣ за него нѣща. Ако-ли капитала мине въ рѣце-тѣ на нѣкой пиеница (хуварда), за обществото това е вредно, защото той ще го похарчи за вино, за пре-фа и др., и капитала тогава не сѣмо ще са прахоса за нѣща непотребни на обществото, но и ще подкрѣ-пя такива занятия, които не сѣ нужни досущѣ за обществото, на пр. сѣжли вина и пр. Ако пиеницата неможеше да заеме пари, тогава по малко щѣха да са разпродаватѣ разни вина, мезета и т. н. за това тѣзи хора, които сѣ турили капитала си за изработ-ванието на тѣзи произведения, ще хванѣтѣ да си на-пуцѣтѣ занаята; значи, че у тѣхъ ще остане свобо-денѣ капитала, когато тѣ ще употрѣбѣтѣ за изра-ботванието на други стоки. Тѣ може да го употрѣ-бѣтѣ за нѣща тѣж сѣщо безполезни както и вина-та, тогава обществото нищо не са ползува; а може това и да не стане: тѣ могѣтѣ да го употрѣбѣтѣ за изработванието на нѣща наистина полезни за обще-ството.

Значи, кредита може да бѣде за обществото и полезенѣ и вредителенѣ, съгласно съ това, кой са ползува отѣ него. У насѣ, н. п., потрѣбенѣ е кре-дитѣ за селенитѣ: Да имаше селенина вѣзможность да заема, той не щѣше да продава кравата си за пол-винѣ цѣна, за да си плати данока; продаде ѣж за половинѣ цѣна, а подирѣ даде и ѣж купи три пѣти по сѣжпа. Или, му откраднали коня, или нѣма беретѣтѣ